

traktorral, sor felett haladva egyidejűleg kettő sorköz is megmunkálható.

Alapvető a pontos sortartás és a talajnedvesség megőrzése érdekében a megmunkált talajfelszín lezárása. A sorközökben a kezelések közötti időszakos gyomosodás nem jelent problémát. A gyommentes talajállapot a készítmény kijuttatásakor szükséges, hogy a gomba spórái a csapadékkal a mélyebb rétegekbe lejuthassanak. Fontos, költségkímélő lehetőség a talajállapot folyamatos figyelemmel kísérése, hogy optimális időpontban, a legkisebb költséggel történjen meg a gyomirtás.

Írásom elkészítése közben ismertem meg azt a kutatási eredményt, amely laboratóriumi kísérletben vizsgálta *Beauveria* fajok pajorok elleni hatékonyságát (Tuba et al. 2018). A jellemzően gyenge eredmények után a kutatók további vizsgálatokat tartanak szükséges-

nek, többek között a gombák környezeti igényeinek alaposabb megismerése céljából.

Emlékezem egy majd 25 évvel ezelőtti, ragadozó fonálféreggel végrehajtott kísérletre. A Petri-csésze látványos eredményét a természetben nem sikerült megismételni. Akkor a fonálféregről azt tartották nem károsodik a felmelegedett homoktalajra kijuttatva. Ma már a fonálféreg tartalmazó készítmény szállítása, tárolása, akár a gombakészítményeké alacsony hőmérséklet mellett történik és ajánlott. Időközben értesültem a *B. brongniartii* ausztriai használatának eredményeiről beszámoló osztrák publikációról is.²

Kísérletem eredménye nem ad okot a tétlenségre. Amennyiben lehetőségem lesz rá egy új kísérletben szeretném megvizsgálni a kézi munkavégzés és a gyomirtószer-felhasználás további csökkentésének lehetőségét.

Köszönetnyilvánítás

Végezetül köszönetemet fejezem ki mindazoknak, akik segítségemre vol-

tak munkámban. Kiemelten köszönöm *Osváth Zoltán* szaktanácsadónak segítő közreműködését, *dr. Bohár Gyula* ügyvezetőnek (Biovéd 2005 Kft.) a készítmények biztosítását, *Babics István* erdőmérnöknek és *Kertész Ferenc* kerületvezető erdősznek kéréseim teljesítését, *Lovretics László* gépkezelőnek hatékony közreműködését és *Feleséggemnek* a terepi adatrögzítést.

Felhasznált irodalom

- Babics I. és Vízvári O. (2006): Egyszárú védekezési technológia a cserebogárpajor károsítása ellen. *Erdészeti Lapok*, 141(11): 350–353.
- Osváth Z. (2011): Biológiai módszer pajorok ellen. *Kertészet és Szőlészet*, (48): 14–15.
- Tuba K.–Molnár M.–Horváth E.–Merő N. (2018): Pajorok elleni védekezési kísérletek *Beauveria* törzsekkel. *Biokultúra*, 1.
- Varga Sz. – Molnár M. (2013): A májusi és az erdei cserebogár, valamint az ellenük való védekezési lehetőségek. *Erdészettudományi Közlemények*, 3(1): 215–227.

(A fényképek a szerző felvételei)

² <https://www.meinbezirk.at/landeck/lokales/20-jahre-biologische-maikaferbeakaempfung-in-tirol-d702441.html>

150 éves az Országos Meteorológiai Szolgálat

Május 3. az Országos Meteorológiai Szolgálat születésnapja, immár 150 éve. Hosszú volt az út, amíg a magyar meteorológiai szolgálat a kezdeti, botladozó lépésektől eljutott napjaink – Közép-Európában is kiemelkedő színvonalú – szolgáltatási palettájáig. Másfél évszázad alatt sokat változott a tudomány, az eszközpark, a mindennapi szakmai tevékenység. Néhány dolog azonban állandó maradt: a szakmaszeretet, az elhivatottság, a felelősségvállalás és a szünni nem akaró tanulás és fejlődés utáni vágy. Hiszen, aki meteorológus lesz, nem szakmát, hanem hivatást választ.

Az időjárási viszonyok megismerése, feltérképezése már hosszú évszázadok óta létfontosságú az emberiség számára. Ennek jegyében *Ferenc József* 1870. április 8-án ellenjegyezte a *Meteorológiai és Földdelejességi Magyar Királyi Központi Intézet* alapításáról szóló határozatot, amely a Budapesti Közlöny 1870. május 3-i számában jelent meg. A létrehozott intézmény, amely európai viszonylatban is az elsők között jött létre, *Schenzl Guido* igazgató vezetésével kezdte meg a meteorológiai állomáshálózat fejlesztését, a meteorológiai mérések szervezé-

sét, kiértékelését, valamint az ország éghajlati viszonyainak feltárását. Az időjárás előrejelzése csak évekkel később, *Konkoly-Thege Miklós* igazgatói működése idején került a feladatok közé. Így mérföldkönek számít az 1891-es esztendő, amikortól naponta térképes „Időjárás-sürgöny-jelentést” adott ki a Prognózis osztály. Gyors ütemben fejlődött a megfigyelő hálózat is. 1900-ban pedig már 765 meteorológiai állomás működött az akkori Magyarország területén, melyek közül 146 naponta háromszor észlelt.

1910-ben készült el – *Neuschloss Kornél* tervei alapján – az Országos Meteorológiai Szolgálat központjának jelenleg is otthont adó épület a Kitaibel Pál u. 1. szám alatt. Az 1920-as évek végétől elindultak a repülésmeteorológia kiszolgálását célzó magaslégköri mérések. 1934 nyarán pedig megalakult a balatoni viharjelző szolgálat Siófokon.

A második világháború után a feladatok kibővültek: a meteorológiai intézet vette át a polgári légiforgalom

meteorológiai kiszolgálását. 1950-ben Magyarország alapítótagja volt a Meteorológiai Világszervezetnek, a WMO-nak, amely az 1873-ban létrehozott Nemzetközi Meteorológiai Szervezet (IMO) jogutódjaként jött létre, s az ENSZ szakosított intézményévé vált.

Az intézmény pontosan 50 éve, 1970-ben vette fel a jelenleg is használt nevét. Az intézeti struktúra 1992-ben szűnt meg, amikor az OMSZ jelentős modernizációs programot hajtott végre, melyben a megfigyelő hálózat és az informatikai rendszer korszerűsítése, valamint a jelentős európai nemzetközi meteorológiai szervezetekhez való csatlakozás játszotta a főszerepet.

Ebben az évben nemcsak a 150 esztendővel ezelőtt alapított és szervezett formát öltött intézmény előtt tisztelgünk, de tisztelettel emlékezünk, s ünnepeljük az egykori hősokeket, nagy elődöket, akik hivatásul a meteorológiát választották. Akik ismerőssé akarták tenni az ismeretlent, jól láthatóvá azt, ami mások számára láthatatlan. Szolgáltak, felfedeztek, alkottak vagy akár oktattak. Magasra tették a mércét!

Dr. Radics Kornélia elnök, OMSZ

Forrás: **OMSZ**,

Szerkesztette: **Nagy László**